

[A. C. D. Petersen.]

holde. Der kan ikke være Tvivl om, at naar det først bliver klart for dem, der skal arbejde med Landbrug, at nu er alle Sunde lukket for en Forbedring af Konjunkturerne, nu maa man indrette sig paa de Konjunkturer, vi har; for de er blivende; og nu er Hjelpeforanstaltningerne ved at være udtømt — det Tidspunkt maa vel ogsaa kunne imødeses —, saa vil Ejendomspriserne falde ganske betydeligt, og saa er det slet ikke sikkert, at Ejendomspriserne ikke kan naa helt ned under det Beløb, som Staten har indestaaende i Ejendommene, plus de foranstaaende Prioriteter. Jeg ved ikke, hvorledes man fra Ministeriets Side har tænkt sig Sagen ordnet, hvis dette Prisfald skulde ske. Det er et Prisfald, hævder jeg, som maa imødeses, fordi man ikke i Længden kan opretholde en Overpris, som ikke staar i et rimeligt Forhold til Ejendommens Rentabilitet. Hvad er saa Regeringens Mening? Er det Regeringens Mening, at saa maa man afskrive, eller vil man saa i stor Udstrækning overtage Ejendommene som ufyldstgjort Panthaver? Naar man fra Statens Side gaar ind i en saa storstilet Laanevirksomhed, mener jeg, at man i nogen Grad maa klare sig, hvad den kan føre til, hvad der er Endemaalet, og det synes jeg, den højtærede Minister skylder os en Forklaring paa. Ministeren tør sikkert ikke fastslaa, at de for høje Ejendomspriser, vi nu har, er holdbare, er vedholdende. Jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg mener, at Ministeren har udtalt sig ret pessimistisk om Landbrugets Fremtid, og naar den Mand, der staar som Landbrugets første Værner i statslig Henseende, har udtalt sin Pessimisme paa dette Omraade, virker det i hvert Fald ikke til at bevare Ejendomspriserne paa det nuværende Niveau. Men hvis denne Ministerens Pessimisme viser sig at være berettiget, hvad jeg ikke tvivler om at den er, maa man imødesee det Tidspunkt, hvor Staten kan komme til at staa i den Situation, at den maa til at realisere sine Prioriteter.

Jeg ser heller ikke rigtig Værdien af den Foranstaltning, som man gentagne Gange, ogsaa i nærværende Lovforslag, gennemfører, at der ikke yderligere maa tinglyses Pant i Landbrugsejendomme, hvori der fremtidig anbringes Saneringslaan, undtagen i visse Tilfælde, bl. a. hvor der tiltrænges nye Byggeforanstaltninger. Man kan vel ikke forbyde den paagældende Landbruger at gøre Gæld, for det er han simpelt hen nødt til, naar Indtægten ikke kan klare Udgifterne. Det eneste, man kan gøre, er

at forbyde ham at faa denne Gældsforpligtelse overført til en Pantegæld med en ringere Rente i Stedet for at bibeholde Løsgælden med den høje Rente. At dette kan være i den paagældendes Favør, kan jeg ikke rigtig se, og hvori Beskyttelsen bestaar, kan jeg heller ikke se.

Jeg forstaar derfor i Modsætning til det ærede Medlem Hr. Smørum saa udmærket godt, at Landbruget har afvist Tanken om den konjunkturbestemte Rente. Den konjunkturbestemte Rente kan nemlig kun virke som et Usikkerhedsmoment i Kapitalanbringelsen i Landbruget. Den kan maaske være en øjeblikkelig Hjælp for dem, der har faaet Laan, men den vil afgjort svække Tilliden til de Obligationer, som skal underbygge Kapitalanbringelsen. Naar det Usikkerhedsmoment kommer ind i Obligationssomsætningen, at man ikke ved, hvilken Rente Obligationerne vil afkaste, vil Obligationerne nødvendigvis gaa ned i Kurs. Det vil altsaa sige, at man i høj Grad vil hemme Laanemulighederne i Fremtiden, ikke saaledes, at man hemmer den store Stigning i Gælden — nej, man hemmer ikke Stigningen i Gældsforpligtelsen, men man hemmer den Likviditet, som Laanene skulde medføre. Jeg forstaar saa udmærket godt, at Landbruget har modsat sig dette, og det er jeg overmaade tilfreds med.

Jeg maa altsaa sige, at jeg med nogen Skepsis gaar til en Fortsættelse af denne Lovgivning, fordi jeg, som sagt, ikke er klar over Lovgivningens Endemaal, og fordi jeg synes, der er en Inkonsekvens i Regeringens Saneringsforanstaltninger, idet den, som sagt, tager mere med den ene Haand, end den giver med den anden, og derved bringer de Folk, som maaske kunde klare sig uden at benytte sig af denne Lovgivning om Gældssanering ved Statsforanstaltning, til ved de forøgede Byrder, de faar, at komme dybere ud i Vanskeligheder og derved i højere Grad trækkes over til at blive afhængige af Statsforanstaltninger. Denne Inkonsekvens synes jeg gør Lovgivningens Nytte tvivlsom, og jeg vilde gerne, om den højtærede Landbrugsminister vilde skitsere lidt, hvorledes man forsvarer den Fremgangsmaade, man her er inde paa, at man vel letter Landbruget noget — naar det vel at mærke er kommet saa langt ud, at det ikke kan klare sig mere —, men samtidig lægger nye Byrder baade paa dem, man lige har hjulpet, og paa de andre, som ikke har været i Trang til Hjælp, saa at de ikke kan klare sig, men maa komme og søge deres Andel i Hjælpen.

Men, som jeg begyndte med at sige,